

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Satisfactio sacramentalis an possit per alium exolui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

non tamen tunc valet ad expiationem poenae debitae coram Deo pro peccatis: quia sine charitate nihil mihi prodest, inquit Apostolus: Valebit tamen quo ad hoc quando redibit peccator ad cor, quia sacramentalis pars est, sicut confessio informis & baptismus informis incipit valere postea. Vide ibi si vis. Quantum verò ad integritatem, tempus locum, &c. nulla ambiguitas. Si tamen debito tempore poenitens non impleuit orationem aut ieiunium, impleat post, quoniam principale in satisfactione est ipsum opus, non circumstantia temporis.

Satisfactio sacramentalis an possit per alium exolui.

Potest demum satisfactio sacramentalis exolui per alium ad hoc voluntarium: siue ille alter à confessore sibi imponi acceptet, siue acceptatam à poenitente suscipiat in se, de consensu tamen confessoris qui imposuit, vel alterius: ut mutatio sententiae quantum ad personam satisfactricem à iudice fiat. Posset tamen in articulo necessitatis sub ratihabitione hoc fieri.

Exiguntur autem ad fructuosam satisfactionem vnus pro alio, duo, scilicet charitas, qua opera vnus communicantur alteri, & computantur ut vnum in Christo, & causa rationabilis: quoniam declinare à bono ad minus bonum non debet quis absque causa rationabili, satisfactio autem per alterum est minus bona poenitentia: quia non est nisi poenae solutio: si autem ipse per seipsum satisfaceret, esset & poenae solutio, & sibi ipsi meritum & remedium seu medicina.

Vitium scandali dupliciter committitur.

Scandalum (hoc est dictum vel factum minus rectum occasionem spiritualis ruinae praebens) pecca-

um est: quia charitati (qua spirituale bonum proximi amare ita debemus ut non in periculum ruine ponamus) opponitur. Committitur autem dupliciter. Vel per se, hoc est ex intentione ut alter peccet. Et sic est speciale peccatum: & est mortale, nisi intendat ut alter imperfectè, hoc est venialiter peccet: quia tunc esset veniale. Vel per accidens: hoc est non ex intentione ut alter peccet. Et hoc duobus modis fit. Aut committendo aliquid quod habet speciem mali: Et sic etiam est speciale peccatum: quia ad scandali speciem hoc peccatum reducitur: sicut detractio præter detrahendi intentionem reducitur ad detractiois speciem. Aut committendo aliquid verè malum: puta adulterium publicum, unde aliis præbetur malum exemplum, non intentum ab adultera. Et hoc non est speciale peccatum, sed circumstantia peccati, puta adulterii: quia grauius est, si est publicum. Vtroque autem modo scandalum per accidens potest esse peccatum mortale & veniale. Nam ultimo modo, si peccatum publicum est mortale, constat scandalum esse mortale: si verò est veniale, scandalum quoque est veniale.

Sed primo modo non est ad qualitatem actus in se spectandum (quia sola apparentia mali in illo ponitur) sed ad periculum ruinae alienae consideratis conditionibus personarum, locorum, temporum, & causarum. Si enim ex facto meo habente mali speciem audio à fide dignis ignorantes aut infirmos scandalizari (hoc est dissoni ad ruinam peccati mortalis) abstinere debeo donec informentur & clarificentur de veritate & bonitate operis: ita quòd peccare mortaliter non curando de pusillorum ruina. Videte (inquit Christus, de hac materia loquens) ne contemnatis vnum ex his pusillis: & Apostolus, ad Romanos xiiii. Noli cibo tuo perdere pro quo Christus mortuus est.

Si verò

Si verò venialis tantum peccati periculum est in proximo, constat non esse mortalem incuriam talis periculi. Et similiter non est mortale, si ex ignorantia facti latet me talem meum actum esse occasionem ruinæ aliis. Et hæc de actiuo scandalo intellige. Nam de passiuo scandalo nihil dicendum est, nisi quòd est generale peccatum. Est namque quodlibet peccatum in quod homo ex alterius minus rectè dicto vel facto fuit. Vnde nec circumstantiam aggrauantem peccatum, sed monstrantem infirmitatem peccantis addit. De perfectè siquidè firmis in charitate scriptum est. Non est illis scandalum.

Schismatis crimen dupliciter incurritur.

Schisma (hoc est separatio ab Ecclesiæ unitate et intentione) peccatum est mortale: utpote contra unitatem catholicæ Ecclesiæ. Incurritur autem schismatis crimen dupliciter. Primò, si quis ex intentione non se habeat ut pars vnius vniuersalis Ecclesiæ: ita quòd operationes suas (credere, sperare, ministrare sacramenta, dare eleëmofynas, orare, ieiunare, &c.) nolit facere ut pars vnius sanctæ Ecclesiæ, sed ipse velit habere tanquam sit quoddam totum seorsum: ita quòd non sit alterius, id est vniuersalis Ecclesiæ pars. Sumus enim omnes membra vnius corporis Christi mystici, quod vocatur Ecclesia catholica. Et similiter iuxta hunc quoque modum incurritur schisma, si quis non se habeat ex intentione ad Christi vicarium in terris Romanum Pontificem indubitatum ut caput vice Christi istius corporis: quoniam hoc est subtrahere se ab unitate corporis in ordine ad vnum caput.

Et aduerte perspicaciter quòd horum vtrunq; dupliciter incurritur homo potest. Primò stando infra limites voluntatis præcisè, hoc est quia non vult recognoscere